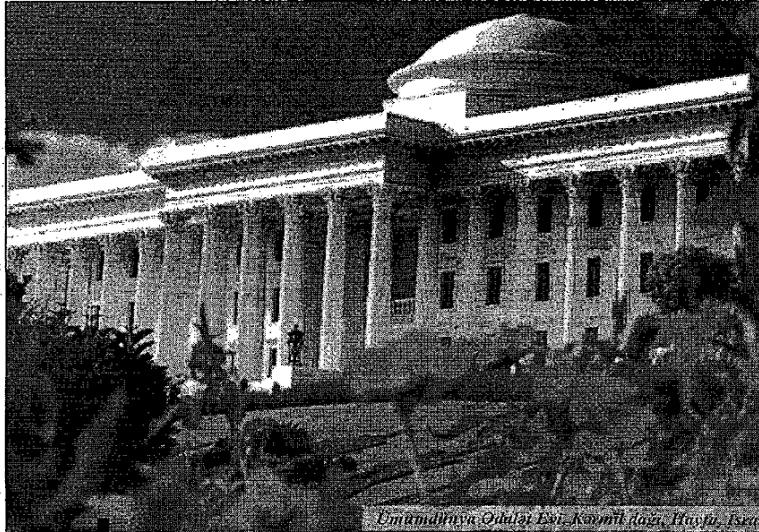

Bəhai Dini icması Azərbaycanda 19-cu asrdən fəaliyyət göstərir. Qurumun kollegial idarəə mexanizmi olan Milli Ruhani Məhfili (MRM) 9 üzvündən biri Ramazan Əsgərov bu tarixi bir az da daqiqədən sonra 1844-cü ilə aid edir. Bu tarix bəhailiyin bir telim olaraq meydana gəldiyi illi göstərir. R.Əsgərov bununla həmin təlimin ele məhz Azərbaycanda meydana gəldiyinə işarə edir. Fikrini bəhailiyin Şirazda yaranması mənəti ilə əsaslandırır: "O zaman bu telim bütün İranı, o cümlədən, Azərbaycana yayılmışdır".

Uca Ədalət Evi, İsrailin Əkkə şəhərində

Qibləsi Israilde olanlar

Bəhailərin maraqlı cəza metodları var

Bab və babilər

23 may 1944-cü ilde İranın Shiraz şəhərində Seyid Əli Məmməd adlı bir genç özünü İmam Mehdi Sahib-ez-Zaman elan edir. O, özünü "Bab", yəni, dinin qapısı adlandırdı. Missiyasının tezliklə zühr edəcək müqaddəs varlığını geliştirdi. 1945-ci ilin iyul ayında hərəkatçıları arasında hərəkatçılarından sonra Bəhailərin kimini tanınan Mirzə Hüseyn Əli de var. Sonralar həbsi İraqa sürənle evezlenen bu gənc 1863-cü ilin baharında özünü Bəhullah, yəni, "Allahın nuru" elan edir: "Babın ved etdiyi ilahi Zühur mənəm." Hal-hazırda dünyanın ekşə ölkələrində ardıcılıqları olan bu cəreyanın nümayəndələri Bəhullahı bəbi və bəhai dinlərinin peyğəmbəri kimi qəbul edirlər. Bəhailər dünən və ya Azerbaycan üzrə say etibarile ne qədər olduqlarını açıqlamırlar. Dediklərinə görə, ümumiyyətə, belə bir statistika aparılmış.

Məhfiliin qərargahında

Bəhailərin öz təqvimləri var. Onlar illi hər biri 19 gündən ibarət 19 aya bölüblər.

Bu təqvim de bayram günləri və orucluqdan xali deyil. Azərbaycan bəhailərinin Bakıda, Bağırov küçəsi, ev 6, menzil 24 ünvanlı iqamətgahı da bu təqvimlə əlaqədar müxtəlif qayıfelerdə olur: gah sakit bir guşəyə çevrilir, gah da burada adam elindən terpenmek olmur.

Deyənəs, dünənki tarix bəhai təqvimindəki adı günərəndərdir. Bu, MRM iqamətgahına sahifərinə təssüratıdır. Iqamətgahda cəmi üç nəfər adam vardır: MRM üzü R.Əsgərov və bir qız, bir oğlan olmaqla ki, gənc. Gənc xənim otəğin baş tərəfində qoyulmuş kürsüdə əyləşib telefonun çənglərinə cavab verirdi. Ucaböylü, sarışın gənc isə bize yaxın əyləşib R.Əsgərovla səhbətmizə qulaq astmağa başladı. Hərdən, yumşaq müraxilələrlə səhbətə qoşulurdu. Amin adlı bu gənc bəhailiyi 6 il əvvəl qəbul edib, 31 yaşı var.

R.Əsgərov özü isə yaşı 40-i yenicə keçərə, qocaman bəhailərdən sayılır. Bu cəreyanın ne zaman qosuldugunu özü də xatırlamır. İxtisasca əczaçı olsa da, tərcüməçiliklə müşəğuldur, ingilis dilindən Azerbaycan dilinə və əksinə tərcümələr edir.

Maraqlı nezir mexanizmi

Bəhailərin de vaisnavlar (krısnadıl) kimi çoxlu nefis kitabları var. Bakıdakı qərargahları etraf evlərdən seçilir.

məsəde, dünya üzrə bir neçə nümayəndələrdən fərqlişdirən cəhətlərden biri də onların incəsanat meylli olmalarıdır. Onların bütün tədbirləri musiqi və teatr nömrələri ilə zəngin olur. Buna verdikləri fəlsəfə yozuma görə, ince-nət Allahın sevdiyi ənsiyyət vasitələrindəndir və bu cür ənsiyyət gözlədilər. Yaradıqları mənevi temizləmə prosesinə tekan verir. R.Əsgərov bəhailərin arasında çoxlu istedadlı adamların olduğunu deyir: "Çoxlu artist, rəssam və müsələşmələr var. Onların bəziləri həvəskar, bəziləri peşəkarlardır".

Amita: peşəkarların adlarını açıqlamadıqdan ethiyati edir. Bütün bəhailikdə nezir vermək hüququ hər kəsa aid deyil. Bu hüquq bir yüksək imtiyaz olaraq sadıq bəhailərə verilir. Bəhailər bu və ya diger suç işleyən nümayəndələrini bu imtiyazdan - nezir vermək hüququndan məhrum etməklə cəzalandırırlar. Kənar şəxslərdən, bəhai olmayanlardan, ümumiyyətə, nezir qəbul etmirlər. R.Əsgərovun dediyinə görə, İsrailde dünya bəhailərinin ali izibatı və ruhani organı olan Allahın Uca Ədalət Evi adlı qurumun eyniadlı qərəgahının tikintisi zamanı onlara təklif edilən milyonlarla dollardan imtina ediblər: "İsrail hökuməti tikintiyə maddi dəstək vermek isteyib. Uca Ədalət Evi təsəkkür edərək dini prinsiplərimizi poza bilmeyeceklerini deyib və puldan imtina edib".

Bəhailərin de vaisnavlar (krısnadıl) kimi çoxlu nefis kitabları var. Bakıdakı qərargahları etraf evlərdən seçilir.

Bəhailərin özellikləri

Bəhailəri başqa cəreyan nümayəndələrindən fərqlişdirən cəhətlərden biri də onların incəsanat meylli olmalarıdır. Onların bütün tədbirləri musiqi və teatr nömrələri ilə zəngin olur. Buna verdikləri fəlsəfə yozuma görə, ince-nət Allahın sevdiyi ənsiyyət vasitələrindəndir və bu cür ənsiyyət gözlədilər. Yaradıqları mənevi temizləmə prosesinə tekan verir. R.Əsgərov bəhailərin arasında çoxlu istedadlı adamların olduğunu deyir: "Çoxlu artist, rəssam və müsələşmələr var. Onların bəziləri həvəskar, bəziləri peşəkarlardır".

Amita: peşəkarların adlarını açıqlamadıqdan ethiyati edir. Bütün bəhailikdə nezir vermək hüququ hər kəsa aid deyil. Bu hüquq bir yüksək imtiyaz olaraq sadıq bəhailərə verilir. Bəhailər bu və ya diger suç işleyən nümayəndələrini bu imtiyazdan - nezir vermək hüququndan məhrum etməklə cəzalandırırlar. Kənar şəxslərdən, bəhai olmayanlardan, ümumiyyətə, nezir qəbul etmirlər. R.Əsgərovun dediyinə görə, İsrailde dünya bəhailərinin ali izibatı və ruhani organı olan Allahın Uca Ədalət Evi adlı qurumun eyniadlı qərəgahının tikintisi zamanı onlara təklif edilən milyonlarla dollardan imtina ediblər: "İsrail hökuməti tikintiyə maddi dəstək vermek isteyib. Uca Ədalət Evi təsəkkür edərək dini prinsiplərimizi poza bilmeyeceklerini deyib və puldan imtina edib".

Bəhailərin de vaisnavlar (krısnadıl) kimi çoxlu nefis kitabları var. Bakıdakı qərargahları etraf evlərdən seçilir.

məzə duaları daha çoxdur, amma o da gündə bir dəfə günün istənilən saatında qılına bilər. Clamaclar hamisi üzü qibləyə qılınlar. Bəhailərin qiblesi Cənub-Qərbdər. Onlar üzərini İsrailin Əkkə şəhərindəki Bəhici rayonuna, Bəhullahın buradakı məqəmə (mezarına) tuturlar.

Bəhailərin de öz orucuqları var. Onlar hər il mart ayının 2-dən 20-dək, öz təqvimləri üzrə Əla ayı boyunca oruc tuturlar. Oruc tutulma 15 yaşdan aşağı ve 70 yaşdan yuxarı olanlara vacib deyil. Bu borçdan hamile qadınlar, əlişağılı analar, sefərə olanlar və ağır fiziki işdə işləyənlər də azaddırlar.

İnzibati idarəciliyik

Bəhailər yerlərdə öz 9-nəfərlik mehfillerini - idarəetmə organlarını seçirər və hər ölkədə bir Milli Məhfil olmaqla əli organları da var. Yerli mehfiller milli mehfillər tabedir. Onların beynəlxalq cəməyyətləri isə Bəhailərin Beynəlxalq Birliyi adlanır və İsraildeki Uca Ədalət Evi tərifindən idarə edilir. Bu qurumun da 9 üzvü olur. Onları hər 5 ildən bir çağırılan qurultay seçir. Qurultay nümayəndələri yerlərdə seçilir. Yerli mehfilleri isə yerli qurultaylar seçir. Bu seçkilər ilə bir dəfə keçirilir.

Bəhailər dünyənin müxtəlif ölkələrindəki əgidi qardaşları ilə əlaqələrini keşmir. Bu əlaqələr tekce beş ildən bir Əkkəyə qurultay nümayəndəsi göndərməklə kifayətlənmir.

Dua görüşü

Ənsiyyətə xüsusi ömən vəren bəhailərin maraqlı enənlərindən biri də "dúa görüşü" adlanır. Onlar bir yere toplaşarkən dairəvi şəkildə üz-üzə yoxlanırlar. "Dúa görüşü" ilə dualar oxumaga başlayırlar. "Dúa" ucadan oxunur və qalan iştirakçıları əllərini dizlərindən üstüne qoyaraq başlarını aşağı salıb sakitçe qulaq asırlar. Dualar oxuyan öz seçimindən asılı olaraq avazla, və ya adı nitqələ çoxlu edə bilər. O, duasını bitirən kimi bir başqaşı başlayır. Amma iştirakçılarının hamisini bu sıranı davam etdirməsi vacib deyil. Arzadənələr duasını bitirdikdən sonra iştirakçılar başlarını qaldırıb adı ənsiyyətə başlayırlar. R.Əsgərovun dediyinə görə, bu mərasim yox, sadəcə, bəhai enənlərindən biridir.

Bu da ölkəmizdəki dini qurumardan daha birisi. Onlar da azerbaycanlılardır. Bizişmə eyni dildə dənişir, eyni havanı udur, eyni problemləri yaşayırlar. Sadaça, Allah'a başqa cür siyasi edirlər. Uca Tanrı eşidən və biləndir. Onun bildiyine şükür.

» Cəmsid BƏXTİYAR

3186116.
Cəmşid Bəxtiyar